

DE LANDBOUWER

Maandblad voor Buitenlieden

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor zes maanden: 35 Centiemen

REDACTIE EN ADMINISTRATIE
GARENPLAATS, GENT.
Ongeteekende brieven worden niet opgenomen

AANKONDIGINGEN:
Prijs volgens Tarief, voorop betaalbaar

De onteigening der Boeren

Aardrijkskundigen en reizigers zeggen ons dat er een monsterachtige vledermuis leeft, welke den naam bloedzuiger heeft gekregen.

De vermoede reiziger, die de onvoorzichtigheid begaat, wanneer hij uitgeput is of zich vermoeid gevoelt door stappen of hitte, zich bij avondkoelte buiten neer te leggen om te slapen, zou van dit monster het ergste te vreezen hebben. Voorzichtig fladdert het neer, steekt even voorzichtich de huid van den slapende door en zuigt zich zat en vol aan zijn bloed.

Afgematter dan ooit, stervend nagenoeg van flauwte wordt hij wakker, duizelt van verbijsstering, moet op hulp en steun roepen om behouden onder dak te komen.

De reiziger is de boer, die den akker kneedt en de aarde bevrucht; de bloedzuiger, het monster is de kapitalist, de zweetzuiger, het spook van hoeve en haard, van akker en veldvruchten.

Bewustloos, terwijl ze arbeiden en hun brood, hun zwarte korst brood, eten in het zweet hunns aanschijns; terwijl aan zels en zicht en vlegel, aan wagen en zaaituig hunne pezen kraken en hun hoofd zich lam bekomert in de overweging of er op aanstaande 30 november, op St-Andries, mogelijkheid zal bestaan om den heer te voldoen; bewustloos, als slapende reizigers laten ze het bloed opsloppen door azende nietsdoeners, door de verhongerde dienaars van het kapitalistisch regiem.

Ze worden langzaam zwakker, de ongelukkigen, langzaam loomer van geest; ze gaan langzaam meer krom, lijden meer ellende en gebrek en spannen hun overblijvende krachten tot harderen arbeid in, om nieuw voedsel te garen voor de volgende komst van den grooten bloedzuiger.

Ze zijn bewustloos uit onwetendheid, uit kindsheid. Ze lijden als de zinnelooze, die wel de pijn aan zijn ledematen voelt, doch niet weet aan te duiden, waar de ziekte knaagt, zelfs niet gist, dat er tegen haar geneesmiddelen bestaan.

De ongelukkige landbouwers lijden reeds veertig, vijftig, zestig jaren lang aan uittering; ze gaan reeds zooveel jaren langzaam doch zeker dood; ze gevoelen de pijn hunner schrikkelijke kwaal, doch ze weten niet, waar zij knaagt, en evenmin dat tegen haar de staat-geneesheer met nieuwe wettenstelsels als geneesmiddelen bestaan.

Daarom dan ook hebben de landvampiers, de hoeve en akkerslinders ongestoord aan hun vernielingswerk meer dan een halve eeuw den vrijen tengel kunnen geven.

De socialistische partij maakt regelmatig, in *Le Peuple*, zeer belangrijke monographiën der gemeenten openbaar, doch bij iedere dier monographiën, zou de opsteller moeten antwoorden op de volgende vragen:

1. Hoeveel hoeven boven de 10 hectaren groot bestonden er in de gemeente omstreeks 1845? — Belangrijkheid van elke?

2. Hoeveel eigendom werd door ieder van hen bebouwd? — Hoeveel pachtgrond? — Bedrag der pacht? Der belastingen?

3. Hoeveel hoeven boven de 10 hectaren bestaan er nog heden? — Belangrijkheid van elke?

4. Hoeveel eigendom wordt er door ieder van hen bebouwd? — Hoeveel pachtgrond? — Bedrag der pacht? Der belastingen?

5. Hoeveel eigendom bezaten, in 1840, al de landbouwers der gemeenten te samen? — Gemiddelde som van lasten en belastingen op de hectare? — Bedrag der erfenisrechten, enz.?

6. Hoeveel eigendom bezitten de tegenwoordige landbouwers te samen? Bedrag der erfenisrechten, enz.?

7. Waaraan mag en moet men wijten de verdwijning dezer eigendommen? — Welke soorten van kapitalisten bezitten ze tegenwoordig?

Het antwoord op die vragenreeks zal in de meeste der gevallen veel arbeid en moeite vergen, doch men zal alzoo vaardig krijgen een dossier van het hoogste belang voor elkeen, die zich met sociale studien in 't algemeen en meer bepaald met de landbouwsaak bezig houdt.

Voor onze partij zal dit dossier meer kostbaar zijn dan voor iemand. Immers, we zullen er, voor elke streek, het lijnenstelsel vinden, tot het samenstellen van een plan voor socialistische propaganda en tot inrichting van hulp voor de overgangperiode naar het collectivisme.

In den hoogsten graad zal, door de beantwoording van hooger geschreven vragen, elke monographie aan leerzaamheid winnen, omdat zij ons zeggen zal hoe, wanneer, waarom en door wie op de boeren de onteigening gepleegd werd, de volledige onteigening van alles wat zij bezitten, door datzelfde kapitalisme dat de socialistische toebredt: ge zijt, gij, de schenders van het eigendom; ge zijt verdeelers en roovers van het goed van een ander.

Stellig zal het werk arbeid kosten. Onze partijgenooten, die er zich zullen aan zetten, zullen vooreerst de onderlingen moeten raadplegen, indien zij zelve niet bejaard genoeg zijn, om den toestand uit eigen beschouwing te kennen. Verder berusten, in de gemeente-archieven, de oude en de nieuwe kadasterplannen met b hoorrige leggers en inlichtingen. 't Zal echter niet altijd zeer gemakkelijk zijn, aan deze bronnen te putten, wanneer officieele heeren of kapitalistische en adellijke gemeenteverheden tot de bewaking derzelve gemachtigd zijn.

Echter blijft er toch altijd, met iet of wat moeite veel vaardig te krijgen.

De landbouwoptelling, vóór een goed paar jaren door ons kapitalistisch ministerie gedaan, zal voor de socialistische vorschers niet veel hulp of belangrijkheid opleveren. Vooreerst omdat de kapitalisten voor de feiten en cijfers, welke den ellendigen toestand, het rampig verval onzer boerenbevolking vaststellen, als voor-nachtspoken achteruitdeinzen. Vervolgens, omdat die landbouwoptelling niet gedaan werd met het oog op in te voeren g-onidige verbeteringen, voor den boerenstand, verbeteringen, welke technooit van eene kapitalistische regeering te verhoplen of te eischen zijn.

Uit de duidelijke beantwoording van ons vragenstel, zou blijken, welke de reeks kapitalisten zijn, die onze boeren van hunne eigendommen, van hunne hoeven, hunne weelderige boomgaarden, hunne vette weiden, hunner rijke akkers, beroofd hebben.

't Zijn al de geldschieters en borgers, die den ongelukkigen dorpelijken slaaf met geld op onderpand, met credit geholpen hebben, zoolang bij den dorpelijken slaaf pand bleef, waarop later de hand kon gelegd worden, zoolang er van en rond de hoeve, met zweet en arbeid gemetseld en begoed, één brok, één hap overschoot, welke nog niet verpand werd.

De geldschieters en borgers heetten dat « den boer helpen. » De onvoorzichtige dorpeling beschouwde dat als « geholpen worden uit den nood. »

Borgers en geldschieters worden aldre de dwingende beheerschers van den ploeger, die hun slaaf wordt en zonder hun toestemming den voet niet zou verzetten. Gaat nu de ongelukkige te veel naar de kerk, te weinig naar de kerk, te veel naar de herberg; koopt hij zijn kruiderijen en specerijen in een winkel of magazijn, in den ban der achtung van zijn meesters gedaan; is hij hier wat te zeer bevriend met den dorpsherder, daar wat te vertrouwelijk met den gansen onderwijzer; stuurt hij zijn kinderen naar een staatsgesticht, wanneer zijn meester paapsch is, of naar een broekersschool, wanneer de geldschiet, de burger liberaal is; wordt er in kies-tijd gevreesd, dat de « lompe boer » naar den wensch van zijn « heer » niet gunstig stemmen zal, daadlijk komt een briefje klaar, naar het volgend onveranderlijk cliché opgesteld:

« Vriendelijk verzoek zoohaast mogelijk mij te komen spreken. »

De geboiede ploegslaaf weet wat zoo een pa-piertje beteekenen wil; hij schiet zijn besten kiel aan, grijpt schuchter en bedrukt naar zijn mispelaar en trekt schoorvoelend naar de stad of naar het kasteel. Hij weet dat hij vóór de schrijftafel van zijn « heer, » weer een ander-maal een brok zal moeten afstaan van de vrijheid, welke hem zijn boeien en zijn levenskruis nog gunnen.

Thans is op de meeste dorpen de onteigening geschied. Het boerendom maakt, met zijn arbeidskruis geladen, den laatste tocht; het is Golgotha genaderd; het stuiptrekt van rampzaligheid; sukkelt nog voort naar de plaats zijns doods, met uitgemergeld l-i-f en gevolgd van havelooze uitgeleden vrouwen en scharen van zwakke of misvormde kinderen.

Vóór etlijke jaren nochtans, toen er nog aas-machtig te worden was op de dorpen, zweefden de gieren van het kapitalisme rond de hoeven en over de graanvelden.

De pachten sloegen op; de belastingen stegen

als de vloed eener nakende overstroming; de boeren werden, bij de verpachtingen, tegen elkander aangeblift om de huurprijzen tot het uiterste te hoogen; de dorpelijke bevolking werd medegesleept in den algemeenen stroom van zuicht naar praal en naar klimmende uitgaven, — de « heeren », de geldhebbers juichten toe!

De vrucht was rijp; zij zou vallen!
De boer zou aan geld behoefte krijgen; hij zou op pand ontleenen. Hij kwam alzoo in de klauwen van den gier, die daaglijks aan zijn prooi penzelen zal, totdat er nog enkel een afge-knaagd rif overschiet.

Zoo zijn de eigendommen onzer dorpers naar het kasteel, naar den notaris, naar den kruide-nier, naar den dokter gegaan, omdat al deze mannen geld verschoten hebben, wanneer de nood op de hoeve zijne rampen smeeft.

De bijzonderste onder al deze bloedzuigers blijft ontgensprekelijk de notaris. Die man doet de zaken der gansche gemeente. Zijn vader, zijn grootvader deden ze. Hij kent den toestand, het vermogen, de zedelijkheid, de bekwaamheid, de deugd, de ondeugd, de gezindheid, de gods-dienstige overtuiging, de noodwendigheden van elken landbouwer, ook de vaders en de grootva-ders hebben zij gekend, wier akten, testamenten, erfenisverdelingen, huwelijkskontrakten, pand-stellingen, borgtochten nog in de archieven der studie berusten.

Wordt er gekocht en niet betaald, de notaris borgt, schiet voor; wordt er gedeeld en ont-breekt er geld om de rechten te betalen, de notaris borgt, schiet voor; moet er voor den zoom een plaatsvervanger, voor de dochter een bruidschat betaald worden; vergt de hoeve her-stellingen, verbeteringen; moeten de kinderen op studie naar de kostschool en is er voor dit alles, zooals gewoonlijk bij den landbouwer, geen geld, de notaris is de gepatenteerde geld-schietster.

Altijd op flink onderpand!
Altijd tegen den hoogst wetlijken intrest!

Zoolang, totdat op de laatste centiare grond, op de laatste dakpan der hoeve de laatste moge-lijken cent opgeteerd is. Dan de onteigening voor het gerecht; de plakschriften aan de wan-den der herbergen; op de kerkdeur; op het ge-meentehuis, in de gemeentelijke aanplakbus met bovenaan, in groote letters: *Gedwongene onteigening.*

Ziedaar één bedrijf uit het kapitalistisch ont-eigeningsdrama, dat in honderd bedrijven op het maatschappelijk tooneel wordt gespeeld! Ziedaar, hoe zij handelen, de nietsdoeners, die dank zij een kapitalistisch wettenstel goud heb-ben om uit te leenen en de socialistten verwijten, dat de roode kliek het eigendomsrecht met de voeten trapt en den armen boer wil berooven van zijn akker, zijn hoeve, zijn landbouwge-reedschappen.

Akkers en hoeven, alles op het dorp werd ont-eigend, opgeslorpt door de gieren van het goud en de landbouwers met lijf en geest, in de sla-vernij van kasteel en geldkoffer gebracht.

In dien ondergang heeft de kapitalistische Staat nooit redding kunnen brengen; omdat zijn geest de geest is van hebzucht, bezit; omdat zijn instellingen de heerschappij van het goud hebben gewettigd en den arbeid hebben ontadeld; om-dat de overmacht van het goud der nietsdoeners op den arbeid der alscheppers het recht van den sterkste hebben gehuldigd ten voordeele van het kapitaal.

Het socialisme moet en zal den boer redden, onmiddellijk, door de maatregelen en instellin-gen zijner overgangsperiode; voor altijd door zijn collectivistische samenleving.

Het socialisme zal hen onteigenen, die den boer onteigenen; zal het goud ontadelen en onttroonen; zal den arbeid den schepter in de hand steken der wereldheerschappij.

STEVEN BOERSEN.

Klerikale Inkwisiteurs

Ziehier hoe de familie Daens, in het *Land van Aalst*, de vervolgingen beschrijft, waarvan zij vanwege hare broeders in Christus het voor-werp is:

« Dan is de samenzweering tegen ons begon-nen... De *Standaard* schreef het: *Daens moet verarmd worden met vrouw en kinderen...* Een der grootste Catholiken riep het uit, op de Groote Markt: Daens is een der beste Catho-

lieken, altijd geweest; doch hij is voor 't Even-redig Stelsel en spreekt te veel voor 't Werkvolk. M. Jourdain uit den *Patriote* verklaarde ons met vaste overtuiging: **Uw ondergang is gezwoeren!**... Ge kunt er niets aan doen!... Mr, zegden wij, wat God bewaart, is wel be-waard... Sedert 4 jaar, men moet zeggen dat Chipka belegerd wordt, ingesloten, beschoten, ondermijnd... Men heeft tegen ons alles gedaan wat eenigszins mogelijk was. Het is de *tortuur en de verkerking der Spaansche Inkwisitie, maar op langen termijn.* Ons gazetten zijn verboden, ja gedoemd, schreven *Dender-bode* en *Volksstem*... Ons Drukkerij is een slechte Drukkerij; die bij ons iets te drukken brengt, **wordt gebroodroofd!**... Wee den Notaris die ons affichen ofannoncen geeft! Onze Boeken, onze Volksboeken, onze Prijsboeken, overal verbannen; geschreven tot naar d'uiteerste palen van ons Land... Voor de minstereden, ja zonder reden ons Processen aangedaan. W'adden soms 6 Processen te gelijk... En voor ons was er geen recht... Ons mocht men verwijten en be-spotten, beliegen en belasteren, voor ons geen recht, nergens, nergens... dan bij God en bij 't Volk!... Terwijl *Denderode* met berekende boosheid onze winsten zesmaal vergrootte, om de Broodroovers aan te moedigen en ons zonder hulp te laten, de *Volksstem* schreef dat wij gingen vallen, dat wij moesten vallen, dat onze val nabij was, zelfs gaf dit blad een notarieel bericht met den verkoop van ons drukmaterieel en ons meubelen... Wie zal den Broodroover, de Vervolging en de Tortuur beschrijven? »

En zeggen dat het deze schurken zijn, die krekedillentranten stortten over het lot der be-dienden van *Vooruit*, beter behandeld en beter betaald dan overal elders.

Wat schijnheilige broodroovers!

Landbouwcongres.

Zondag 8 Oogst, hield de Werklieden-partij haar eerste landbouwerscongres te Nijvel. Een zeventigtal afgevaardigden waren uit alle stre-ken des lands opgekomen.

Aan de dagorde staan twee punten: 1° de ver-tegenwoordiging der landbouwersbelangen.

2° Typen van inrichtingen welke men op den buiten kan tot stand brengen.

De kamerleden Berloz, Vandervelde en Malempré woonden het Congres bij.

Wij zullen hier slechts een zeer beknopt ver-slag geven, aangezien dit eerste Congres van zulke groote belangrijkheid is, dat er besloten is de beraadslagingen in hun geheel in een bijzonder boekdeel uit te geven.

De morgenzitting werd geheel ingenomen door het eerste punt aan de dagorde.

Vertegenwoordiging der landbouwers-belangen.

Twee voorstellen zijn gedaan; het 1° van Gezel Denis, verdeelt de vertegenwoordigers in de landbouwcategorieën in 4 categoriën.

1° categorie: De eigenaars die hun land in huur stellen.

2° categorie: De eigenaars die hun land zelf doen bebouwen.

3° categorie: De landbouwers die land in pacht hebben.

4° categorie: De landwerklieden.

Het 2°, van Gezel Hambursin, neemt de vol-gende 4 categoriën aan:

1. Eigenaars niet-landbouwers, en landbou-wers die meer dan de helft van den grond bezitten die ze bebouwen.

2. Landbouwers-huuraars van al hunne landen of minstens van meer dan de helft.

3. Landbouwers-eigenaars of huuraars, die geen betaalde werklieden gebruiken.

4. Landbouwwerklieden.

Gezel Hambursin ontwikkelt zijn voorstel.

Gezel *De Barys* (Hoei) bestrijdt beide voor-stellen, en stelt de volgende verdeling voor:

1. Eigenaars niet-landbouwers.

2. Eigenaars en pachters-landbouwers van meer dan 2 hectaren.

3. Werklieden-landbouwers, eigenaar of niet van min dan 2 hectaren.

Gezel *Vandervelde* stelt een ander stelsel zoo, dat, na eenige wijzigingen van gezellen